

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Epistolai tu hagiū Isidōru tu Pēlusiōtu

Isidorus <Pelusiota>

Parisiis, 1585

Eidem. 236.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71898)

verisimile est etiam promiscuè plebis virtutes, quæ nunc vestra causa mortuæ atque extinctæ sunt, rursus ad vitam redituras esse.

Hermينو Comiti. 235.

Quemadmodum nobilis arbor, cum fructibus grauis est, ac foliis abundat, agricolam oblectat, & spectatores voluptate afficit, ac prætereuntes recreat & reficit: eodè modo is quoque qui in doctoris folio collocatus est, cum & virtute ornatus & instructus est, & sermone atque doctrina fulget, tum Deum oblectat, tum hominibus utilitatem affert. Si autem alter vitro careat, discipulis haud admodum prodest. Vita enim opus est, propter eos qui ad culpandum & criminandum procliuus sunt: doctrina item ad refellendas hæreses requiritur. Nam etsi citra sermonis ac doctrinæ opem vitæ probitas multis utilitati esse solet: tamen cum eum in disputationibus ac colloquiis vinci cõspiciunt, grauissimis plerunque detrimentis afficiuntur, vt qui ab adulterinis dogmatibus surripiantur, atque in fraudem inducantur. Non enim id docentis imperitiæ, verùm dogmatis imbecillitati assignant. Rursum si sermo fluens magna vi aduersarios profliget, ob vitæ improbitatem trophæi decus obscuratur. Neque enim fide dignum hunc magistrum existimabunt, qui non ea, quæ oportet, facit. Quocirca, & sermone, & vita rutilare opus est. Qui enim facit & docet, inquit Christus, hic magnus vocabitur in regno caelorum. Quod si solum facere, docere esset, vt nonnulli putant, profectò secundum minimè adiunxisset.

Eidem. 236.

Etsi callidè ac singulari artificio Ægyptia mulier cupiditatis ac libidinis vela expenderat, laqueumque, vt adolescètem caperet, statuerat, atque & per oculos eum velut præstigiis quibusdam ludebat (tragieum enim in modum corpus adornabat) & per aures eum deliniebat (nam ei

νῦν δὲ ὑμᾶς, εἰς παλιγγενεσίαν ἤξειν καὶ ἀναβίωσιν.

Ερμίνω κόμῃτι. ρλε.

Ὡς ἀφ' αὐγαινῶν δένδρον, ὅταν τῶν καρπῶν βέλῃται, καὶ τοῖς φύλλοις κομῆται, καὶ τὸν γεωργὸν εὐφραίνει, καὶ τοὺς ὄρῳντας τέρπει, καὶ τοὺς παροδῶντας ἀπαπαύει· οὕτως καὶ ὁ εἰς τὸν διδασκαλικὸν ἰσχυρῶς θρόνον, ὅταν τῆ ἀρετῆ κοσμηθῆται, καὶ τῶ λόγῳ ἀφράπτῃ, καὶ τὸν θεὸν εὐφραίνει, καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἀφελεί. εἰ δὲ ἡμεῖς ἔρημος ἴσθαι, οὐ λίσσεται ἀφελεί τοὺς φοιτητάς. *ῤεῖα μὲν γὰρ τῷ βίῳ, ῤεῖα τοῦ φιλικαπίης· ῤεῖα δὲ καὶ τῷ λόγῳ, ῤεῖα τοῦ ῤεῖ ἀφῆσαν ἐλέγχους· εἰ γὰρ καὶ ἀνευ λόγου ὁ βίος ἀφελείν πύφουκε τοὺς πολλούς, ἀλλ' ὅταν ἴδωσιν αὐτὸν ἠτιμώμενον ἐν συλλογισμοῖς καὶ ῤεῖ λόγοις, εἰς τὰ κήρυκα παλάκις ἐλαπίσθαι, ῤεῖ ῤεῖαν δόγματων κλεπτομένων, ῤεῖ γὰρ τίτῳ ἀπειρίαν τῷ διδάσκοντι, ἀλλὰ τίτῳ τῷ δόγματος ἀπειρίαν το σαφῆτητα· εἰ δὲ ὁ λόγος ῤεῖ καὶ κράτος αἰῶν τῶν ἐναντίων ῤεῖ τῶν τῷ βίῳ φαυλότατος ἀμαρῶν τῶν τῶν τῶν. Ὁκ ἀξιοπίστον γὰρ ἠγῶσονται διδασκαλοῦ, τὸν μὴ τὸν θεὸν τῶν τῶν τῶν. Ὁκ αὖ καὶ τῷ λόγῳ καὶ βίῳ ἀφράπτειν· ὁ γὰρ ποιῶν φησὶ, καὶ διδάσκων, ῤεῖ τὸς μέγας κληθήσεται ἐν τῷ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. εἰ δὲ τὸ ποιῶσαι μόνον διδάξαι ἦν, ῤεῖ εἶσονται πάντες, Ὁκ αὖ τὸ δεύτερον ῤεῖσεται.*

Τῷ αὐτῷ ελς.

Εἰ καὶ δεινῶς καὶ τεχνικῶς ἡ ἀγχιπία τὰ λῆνα τῆς ὄπτιμίας ἀπέπεισεν, καὶ τὴν παγίδα ῤεῖσεν θηρῶσαι τὸν νεόν, καὶ ῤεῖ μὴ τῷ ὀφθαλμῶν ἐρηπίτευσει. Ὁκ ἀλλοπίσεται γὰρ τεχνικῶς, ῤεῖ δὲ τῆς ἀκοῆς ῤεῖσεται πᾶσαι γὰρ ῤεῖσεται καὶ ῤεῖ ῤεῖσεται πᾶσαι.

εσν,

εαν, καὶ ἀφ' αὐτῆς τῆς ὁσφρήσεως ἠρέ-
 θισεν. αἰὸς γὰρ ὡς τὸ ἀναπέτασαι
 τὰ δίκτυα, καὶ πευφὴν ὡρσαγαγίην,
 εἰ καὶ μὴ ὡς ἐράδιον χειροῦρη,
 ἀλλ' ὡς ξέρον ἐλεῖσαι ἀφ' αὐτῆς ἔ-
 παγγελίαν ἐφάρμακον. ὡς δεσποτῶν
 γὰρ ἔξεν αὐτὸν ὑπὸ χεῖρσι. ἀλλ' ἀπέ-
 τυχε τῆς θήρας. καὶ ὁ ἰδὸν Ἰωσήφ τὸν
 καρπὸν τῆς σωφροσύνης ἐδρίπετο. οὐκ
 σπότην, ὡς οἴονται πνές. ἔ γὰρ μόνον
 ὡρσὸς σκείνην, ἀλλὰ καὶ ὡρσὸς πῶ
 ἀμυγνῆ τῆς νεότητος ἦν αὐτῶ ὁ ἀγὼν
 σφειγῶσαι καὶ σιρτῶσαι, καὶ τῆς γυ-
 ναικείας ὀμιλίας ὀρεγομένην. ἢ δὲ τὰ
 φύλλα τῆς νίκης ἐδοκεῖ ἔχειν. ἐδοκεῖ
 δ' ἔχειν εἶπον, ἐπεὶ ἀκέραιοις ἀ-
 κοαῖς καὶ τῶν ἑλεγχῶν ἦν τῆς γυναι-
 κείας ἀκρασίας. τῆ γὰρ βίαν παθεῖν
 φοβέμεθα, ἔ τὸ ὡρσαφελὲν πῶ τὸ
 βιαζομεῖν ἐδοκίμα, ἀφ' αὐτῆς δὲ βίαν
 ἀλλὰ τὸ τῆς βίας ἀπὸ πλάθαι ἀγα-
 σπητὸν καὶ ἐκταράτατο. ἀλλ' αὐτὴ
 ἔσπε τῆς ὀπίθυμίας μεθύουσα, τὰ
 σύμβολα τῆς οἰκείας ἀσεγείας, πε-
 μήεια σωφροσύνης εἶναι ἐνόμιζε. διό,
 ὡς οἴμαι, καὶ ὁ δεσποτῆς πῶ ἰδὸν κα-
 τηγορίαν ἐδέξατο, διὰ τὴν τῆς γυναι-
 κείας ἰσῶς ἔσπε ληψίην. ἢ δὲ γὰρ πῶ γυ-
 ναικείαν φύσιν βραδύως τῶ παθεῖ ἀλίσ-
 κομένην, καὶ μάλιχα ὅταν ἔσπε κελ-
 λυγὸς ἐρεθίζεται, τὸ καὶ πῶ ῥόμην
 πολλὰ καὶ καταδουλυμένον, μηδ' ἐλό-
 γου δὲ μεταδύδῃ, ὅσων πνές ἀπῶνται
 εἰς δεσμοτικέον ἐπέδαλεν, ἔ βαρβα-
 ρικὸν σφάλμα σφαλόμενος, ὡς οἴον-
 ται πνές. ἢ γὰρ αὖ αὐτὸν καὶ κατέσφα-
 ξεν, ἢ γοῦν τοῖς νόμοις ὡρσὸς ἐδοκε,
 τῆς κατηγορίας σφαγὴν ἀδινέσης.
 ἀλλ' οὐκ τὸ εἰκότως ἰσῶς ἐνόησας, ὅτι
 ἐρῶσαι καὶ ὀπιμαίνεσαι αὐτῶ, καὶ σπότη-
 χροῦσαι τῆς θήρας, τὴν κατηγορίαν ἐνε-
 σήσατο. καὶ εἰ μεταδύδῃ λόγῳ τῶ νέου, ἔ
 μόνον σπότησαι τὸ πῶ γραφὴν, ἀλλὰ
 καὶ εἰς πῶ γραφάμενην ἀπῶσθησθαι τὸ
 ἐγκλημα, μάλλον δ', ὅσων καὶ εἰπεῖν ἀ-
 λυθές. τὸ βαρβαρὸν τῆς σωφρο-

per aures quoque nullum non tentationis
 genus admovebat) & per odoratum exti-
 mulabat (verisimile est enim eam prius e-
 tiam quam retia sua explicaret, luxum ei
 adhibuisse, & si non ut amato indulgentē,
 at certē ut hospitem ac peregrinum mise-
 rantem) ac denique per promissa demul-
 cebat, ac velut quibusdam veneficiis in-
 ficiebat (se enim eum domini loco habi-
 turum pollicebatur :) tamen frustra ipsi
 cessit hæc venatio. Ac Ioseph castitatis
 fructum colligebat, non illum quidem si-
 ne labore, ut nonnulli arbitrantur (non e-
 nim aduersus eam duntaxat, sed etiam
 aduersus iuuentutis florem, nitentem &
 exilicentem, ac muliebrem congressum ap-
 petentem ipsi certamen erat.) ipsa autem
 victoriæ folia habere videbatur. (habere
 inquam videbatur: etenim apud synceras
 aures hoc quoque muliebris petulantia
 ac lasciuia argumentum erat. Nā ei quæ,
 ne sibi vis afferatur, metuit, hoc ei minimè
 studio est, ut insuper etiam illius, qui vim
 affert, vestem eripiat: verum præclare se-
 cum agi putat, nec optatius quicquam
 habet, quam ut vim effugiat. Verum ipsa
 libidine temulenta, lasciuia suæ notas,
 pudicitia argumenta esse ducebat. Quo-
 circa etiam, ut opinor, dominus accusatio-
 nem quidem, ob eam fortasse, quam vxor
 habebat, castitatis existimationem admisit
 (nam alioqui cognitum & exploratum ha-
 bebat, quàm facili muliebris natura hoc
 affectu caperetur, ac præsertim cum pul-
 chritudinis, quæ robustos etiam homines
 plerūque subigit, aculeis incitatur) ipsum
 autem ne vlllo quidem verbo ad eum ha-
 bito (quod nonnulli reprehendunt) in vin-
 cula coniecit: non barbaricum facinus, ut
 quidam opinantur, perpetrans (nam alio-
 qui ipsum etiam obruncasset, aut certē,
 huiusmodi crimine necem afferentē, legi-
 bus tradidisset) verum, ut à verò non ablu-
 dit, illud fortasse cogitans, eam ipsius amo-
 re ad insaniam usque correptam, nec ea re,
 quam captabat, potitam huiusmodi accu-
 sationem instituisse: quòd si loquendi po-
 restatem ipsi faceret, eum nō modò illatū

sibi crimen dissoluturum, verum etiam in ipsam accusatricem retorturum. Imò verò, vt quod verius est dicam, pudicitiz arbiter & viri iracundiam sedauit, & castitatis columnam posteris erexit, & fratribus fame laborantibus nutricium seruauit, & Ægypto præfectum designauit.

Eidem. 237.

Ne magnopere mireris, vir admirande, quod quanquam graue atque acerbum sit nonnullos eorum, quibus magisterij thronus commissus est, tale esse, tamen id minimè graue esse videatur: illud verò longè grauissimum ac nulla venia dignum videatur, si quispiam liberam vllam vocem mittat. Quoniam enim virtutis vestigia in paucis reperuntur: improbitas autem apud multos insulset atque inconditè choreas agit, idcirco illi metuentes ne quis existat, qui ea quæ ab ipsis perpetrantur, reprehendat, cum alia omnia bona, tum maximè loquendi libertatem amoliri conantur: vt deinceps liberè ac sine vllò metu peccent.

Eidem. 238.

Cum qui in grauissimo morbo versatur, integra valetudine se esse existimat, perspicua hæc atque incurabilis insania est. Quoniam enim pacto huiusmodi homo medicum conquiret, qui ne hoc quidem cognitum habet quod ægrotat. Quare primùm ipsi perspicuum morbi sensum afferre oportet: atque ita deinde medicum, qui hunc pellat, accersere.

Isidoro Diacono. 239.

Locus hic, Irascimini & nolite peccare, multiplicem mihi sensum habere videtur. Potest enim & absolutè ac definitè intelligi, & per consilij modum. Verbi gratia: Irascimini, & quam ob causam irascimini. Quapropter ne irascimini, vt ne peccetis. Potest item & illud significare: Quoniam acris affectus iracundia est, quæque animam mirè furripere queat. persæpe enim

συνός, τὴν ὀργὴν τῆ ἀνδρός κατενεύσαντος, καὶ τὴν σεμνότητος τῷ εἶφι ἐγείραντος, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς λιμώτησι προφεία τηρήσαντος, καὶ τῆ Αἰγύπτου ἀρχὴν χειροτονήσαντος.

Τῷ αὐτῷ. σλζ.

Μὴ λίαν ἐκπλήθησθε, ὀθαυμάσι, ἐπὶ τὸ μὴ εἶναι πῖας ταῖς τῆς πόν διασιαλικῶν ἐμπεισις, ἐμὴν θρόνον, δεινὸν δὲ δεινὸν εἶαι δοκεῖ. τὸ δὲ ῥῆμα ξαίπνα φωνὴν παρρησίας ἐνεκεν δεινότητα ἐναι δοκεῖ, καὶ συγνώμης μείζον. ἐπειδὴ γὰρ ἀρετῆς ἵχνη ἐν ὀλίγοις εὐρέσκειται, καὶ αἰ δὲ παρὰ τοῖς πλείστοις ἀχρεύτως χρωμεῖ, δεδιότες μὴ ὀφθήσῃτε, ὁ τοῖς δραμῶν ἐπιτησίαν πάντα μὴ τὰ χαλεὰ ἐξοστρακίσαι ἀπέδαξοσι, μάλιστα δὲ πάντων τὴν παρρησίαν, ἢ ἀδελῶς ἀμαρτάνοι τῆ λοιπῆ.

Τῷ αὐτῷ. σλη.

Τὸ ἐν νόσῳ χαλεπωτάτη πυχρότητα, μίμειν ὑγίαιεν, μανία λαμπαρὰ καὶ ἀνήκεστον, πᾶς γὰρ ὁ τοῖστος ἰατρὸς ζητήσῃ, μὴ αὐτὸ τῆτο ὅτι νοσῶν ἐπιταυδρος. πρῶτον οὐ αὐτῷ καὶ βανὴν τὴν αἰσθησιν τοῦ πάθους ἐμποῖσαι, εἶτα τὸν τούτῳ χαλεπῶν ἰατρῶν.

Isidorus Diacono. σλη.

Τὸ ὀργίζεσθε, καὶ μὴ ἀμαρτάνετε πολυχεδῆς εἶναι μοι καὶ πολύβοπον φαίνεται, δύναται γὰρ εἶναι καὶ οὐκ ἐπὶ κόν, καὶ συμβουλευτικόν, οἷον ὀργίζεσθε, καὶ ἀφ' ἧς ὀργίζεσθε, οὐκαὶ μὴ ὀργίζεσθε, ἵνα μὴ ἀμαρτάνετε. δύναται δὲ καὶ τούτο μινύειν, ἐπειδὴ ὁξὺ πάθος ἢ ὀργὴ καὶ δεινὸν κλέψαι ψυχῆν. πρῶτον γὰρ καὶ γὰρ πολλάκις τοῦ λογισμοῦ, καὶ ἔστι.